

IX. VÁROSI VILLAMOS VASÚTI PÁLYA NAP
Debrecen, 2016. május 25.

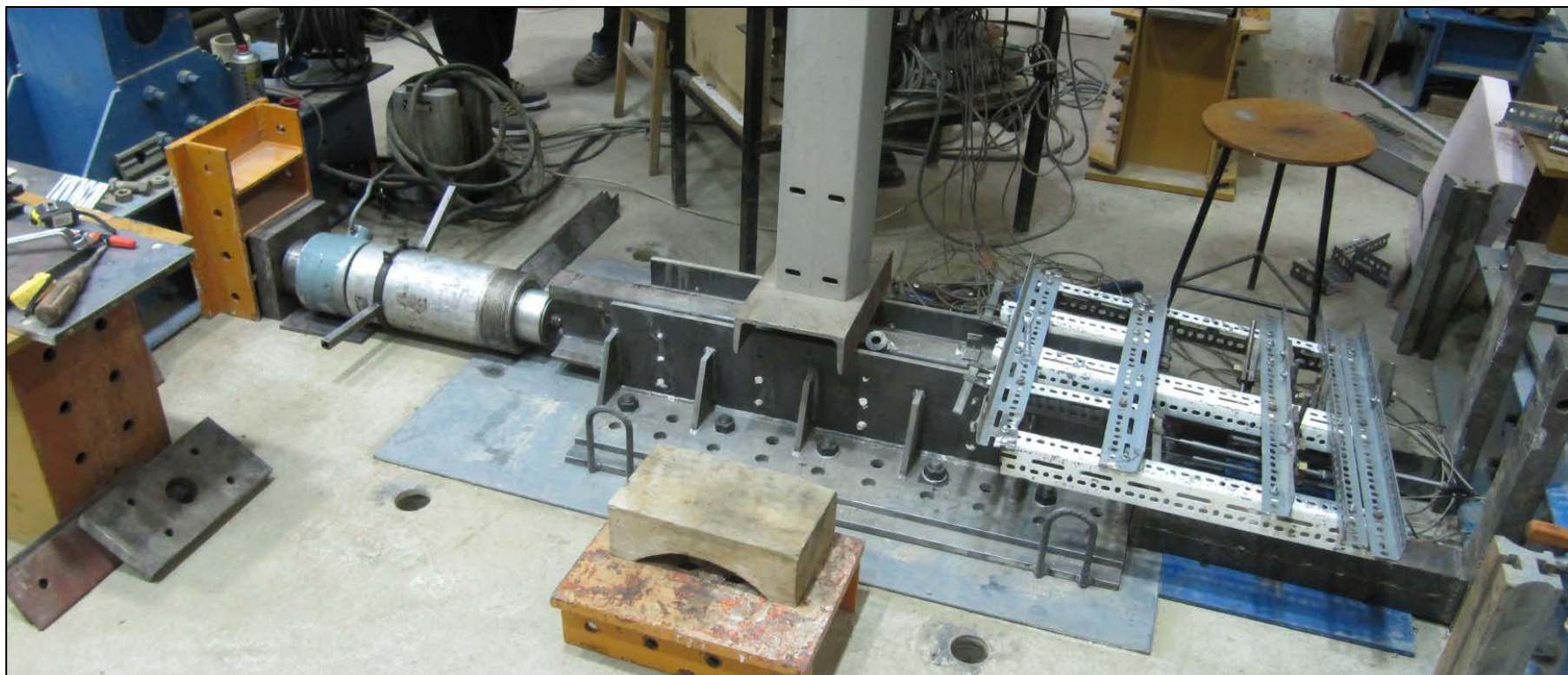

**Kiöntött síncsatornás pályaszerkezetek laboratóriumi
vizsgálata és tervezése**

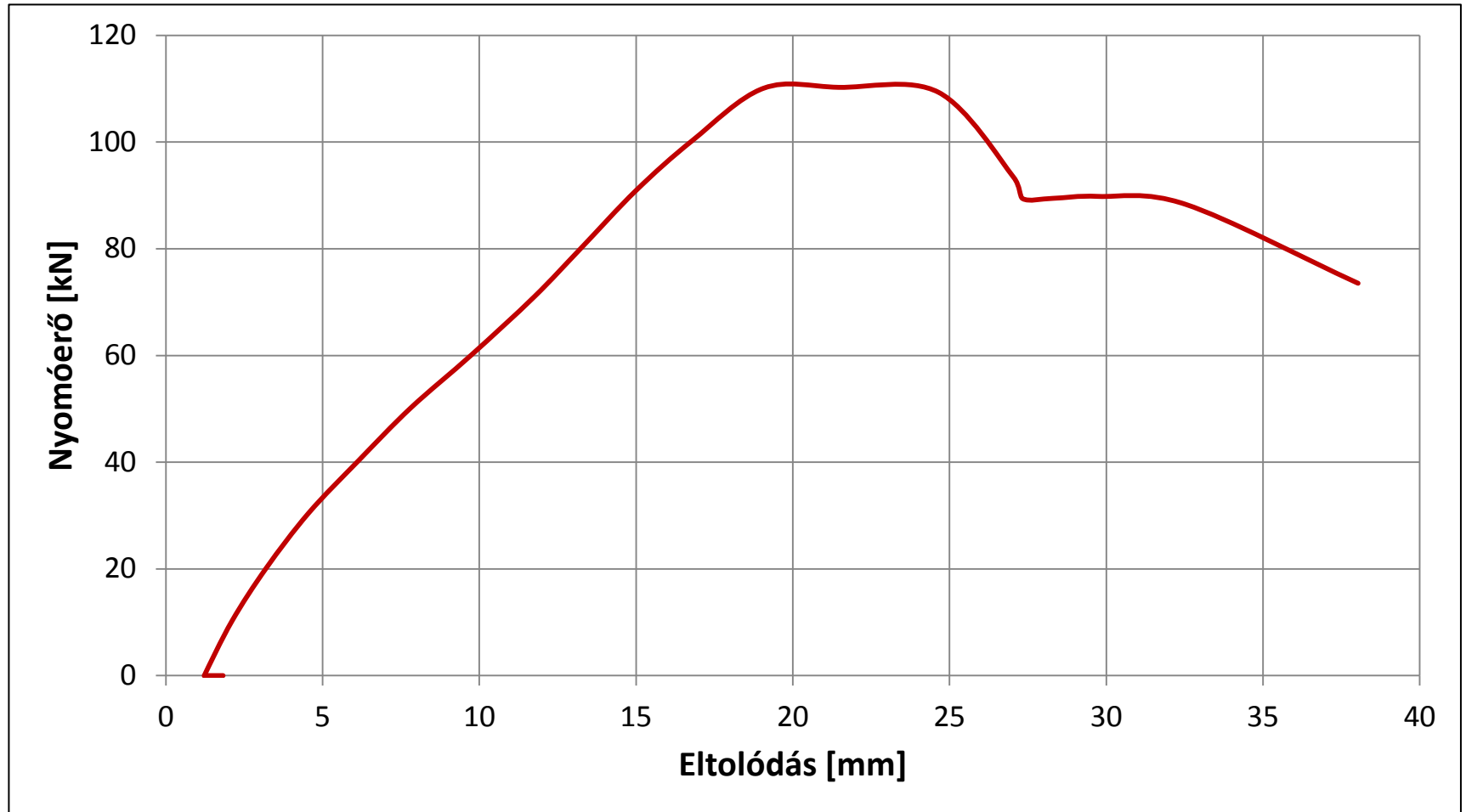

Major Zoltán
Egyetemi tanársegéd

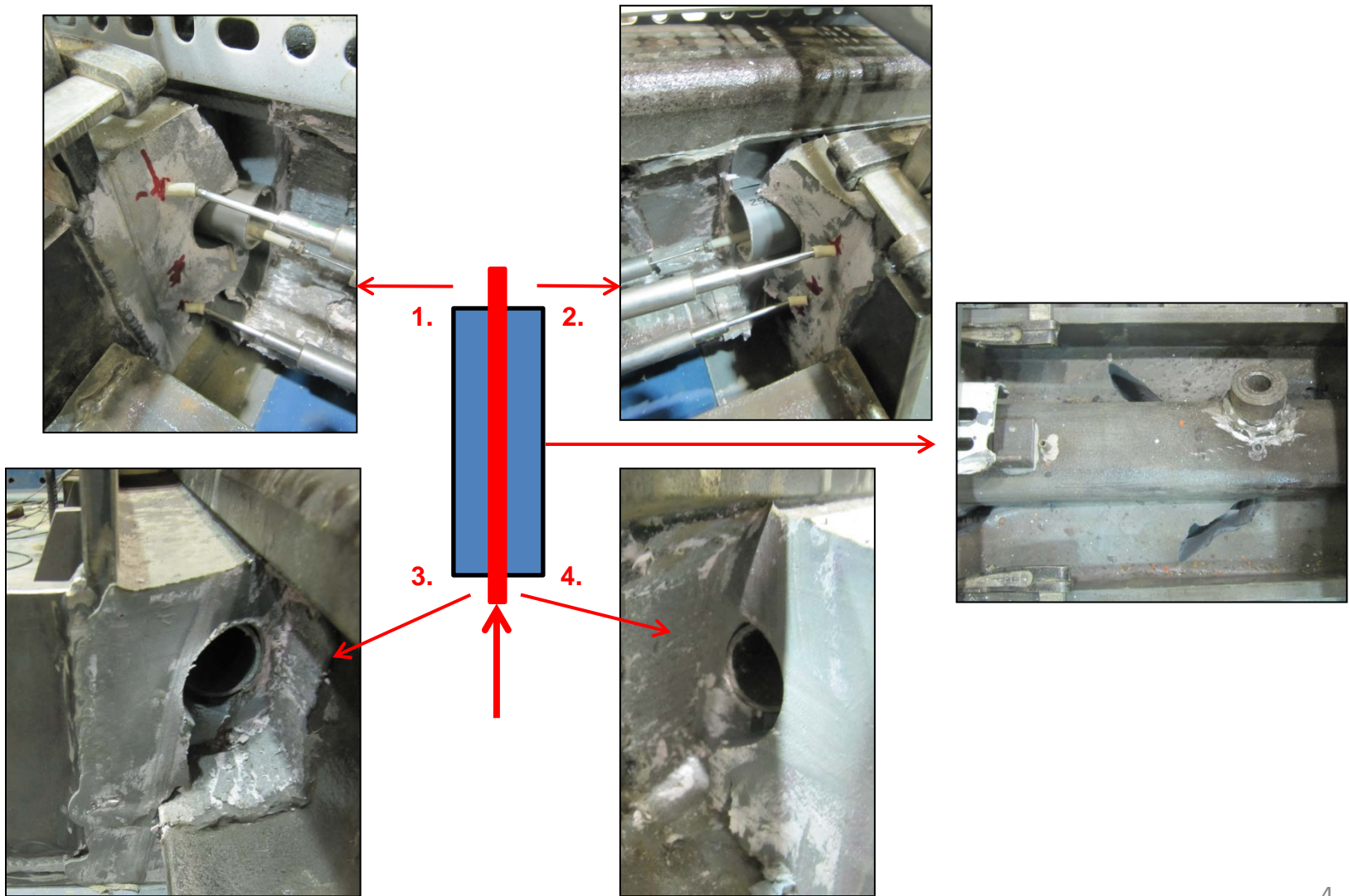
1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

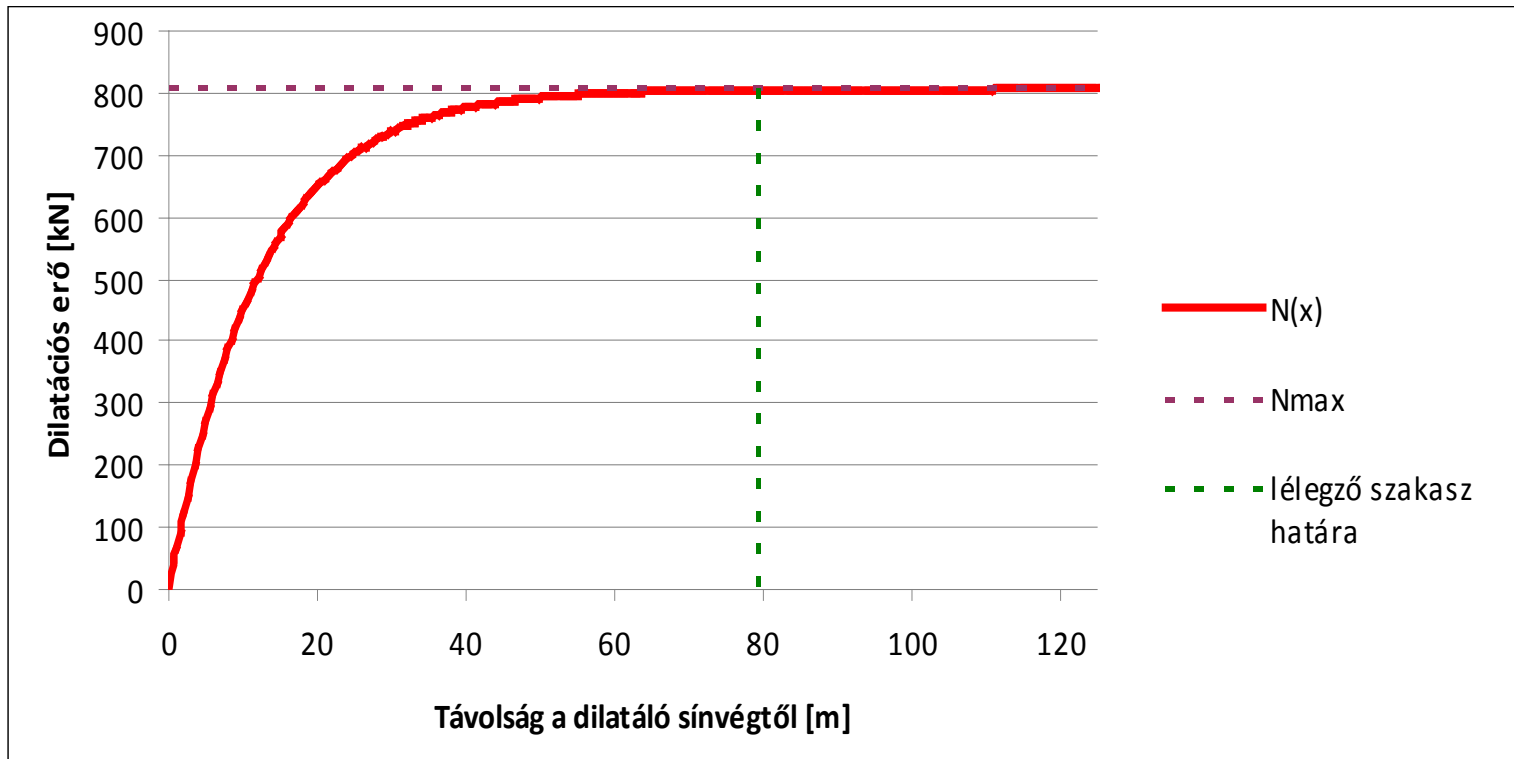

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

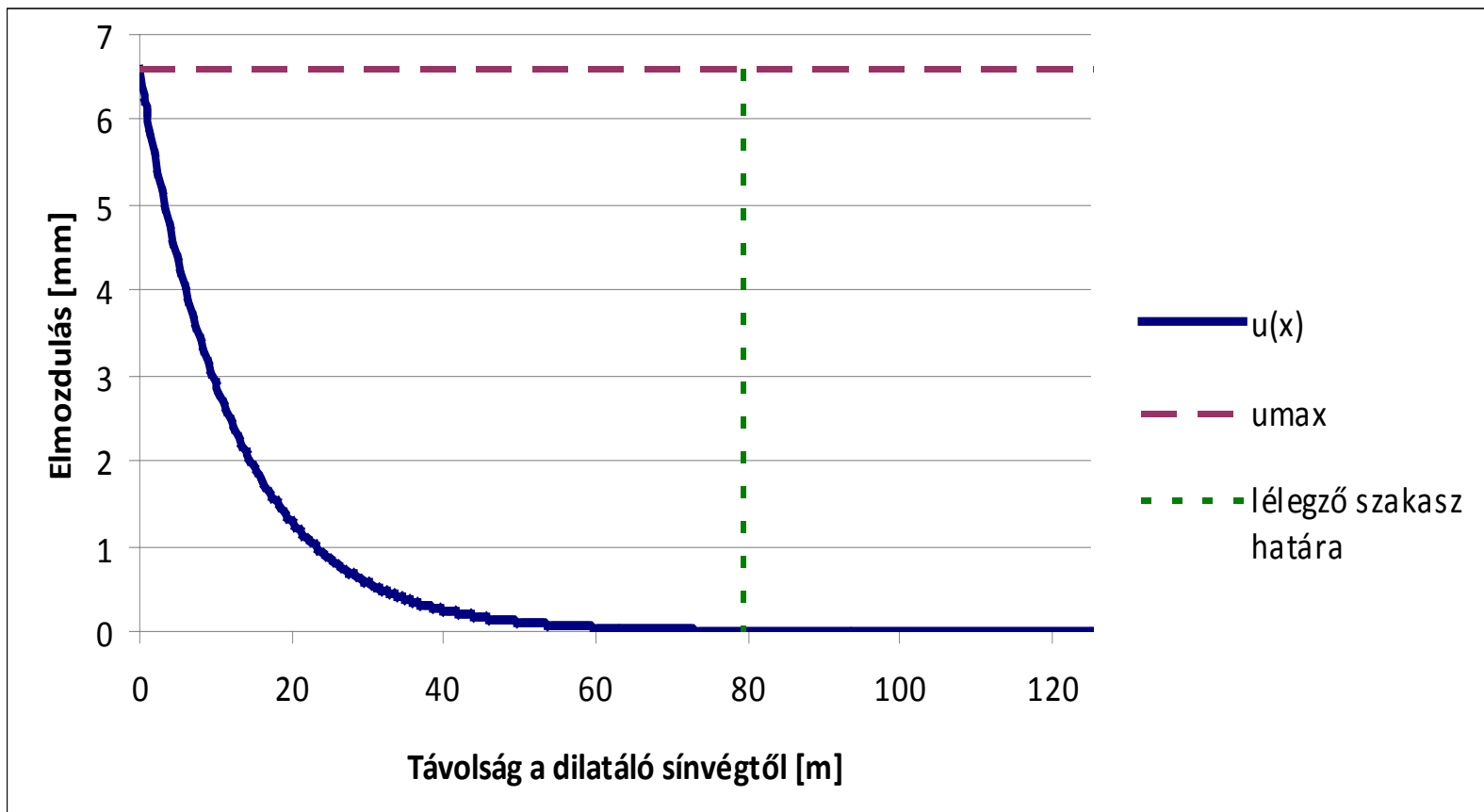

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

E	206000	[N/mm ²]
A	7247 (35GPB)	[mm ²]
α	$1,2 \cdot 10^{-5}$	[1/°C]
ΔT	45	[°C]
k	10	[kN/mm/m]

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

A vizsgált problémát jellemző differenciálegyenlet az alábbi alakban írható fel:

$$\frac{d^2u}{dx^2} - \frac{k}{EA}u = 0$$

ahol:

k: hosszirányú rugóállandó [kN/m/m],

u: elmozdulás [m],

x: távolság a dilatáló sínvégtől [m],

E: a sínanyag rugalmassági modulusa [kN/m²],

A: a sín keresztmetszeti területe [m²].

$$N(x) = \pm EA\alpha\Delta T(1 - e^{-\mu x})$$

$$\mu = \sqrt{\frac{k}{EA}}$$

$$u(x) = \pm \frac{\alpha\Delta T}{\mu} e^{-\mu x} \quad u_{\max} = u(0) = \pm \frac{\alpha\Delta T}{\mu} = \pm \alpha\Delta T \sqrt{\frac{EA}{k}} \quad u_{\max} = u(0) = \pm c\Delta T \sqrt{\frac{1}{k}}$$

ahol:

α : a sínanyag lineáris hőtágulási együtthatója [1/°C],

ΔT : a sín hőmérsékletének változása [°C]

c: rendszertényező [kN^{0,5}/°C]

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

$$c = \sqrt{\alpha^2 \cdot EA}$$

Sínrendszer	c [kN ^{0,5} /°C]
<i>Vignoles sínek</i>	
49E1	13,662
54E1	14,386
60E1	15,084
<i>Vályús sínek</i>	
51R1	13,933
53R1	14,148
59R1	14,928
60R1	15,132
<i>Tömbsínek</i>	
Ts52	14,182
35GPB	14,662
SA42-13	12,598

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

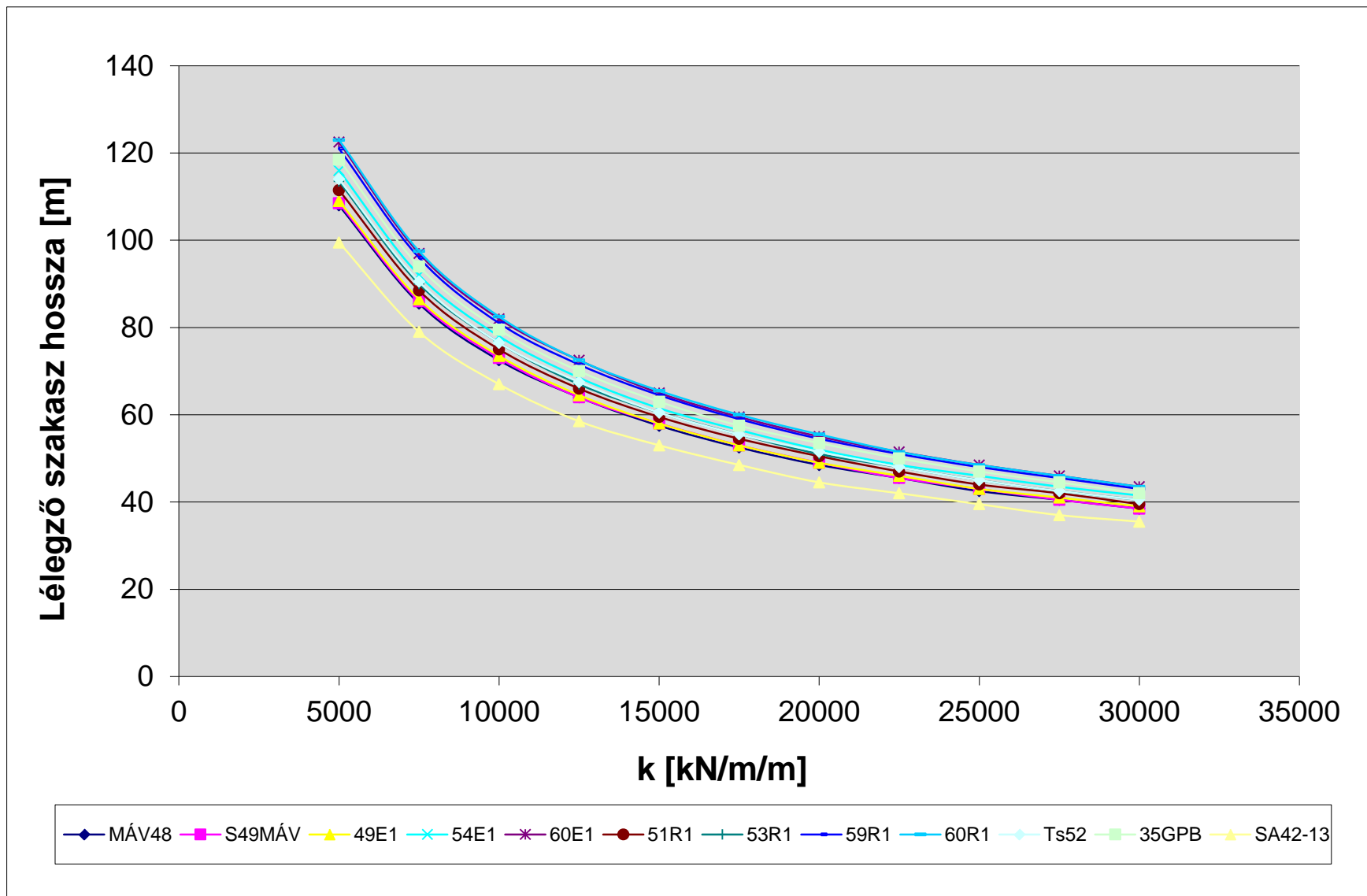
A lélegző szakasz hossza: $z(k) = ak^b$ [m]

ahol:

k: hosszirányú rugóállandó [kN/m/m]

Sínrendszer	a	b
<i>Vignoles sínek</i>		
49E1	14738	-0,5759
54E1	15716	-0,5763
60E1	16598	-0,5763
<i>Vályús sínek</i>		
51R1	15201	-0,5767
53R1	15323	-0,5757
59R1	16260	-0,5753
60R1	17039	-0,5787
<i>Tömbsínek</i>		
Ts52	15725	-0,5781
35GPB	16053	-0,5762
SA42-13	13629	-0,5774

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

$$z(k, \Delta T) = z(k) \cdot t(\Delta T) = ak^b \cdot t(\Delta T) \quad [\text{m}]$$

$$t(\Delta T) = p \cdot \Delta T + q \quad [-]$$

Sínrendszer	p	q
<i>Vignoles sínek</i>		
49E1	0,0030	0,8652
54E1	0,0029	0,8706
60E1	0,0030	0,8672
<i>Vályús sínek</i>		
51R1	0,0030	0,8670
53R1	0,0029	0,8724
59R1	0,0029	0,8715
60R1	0,0031	0,8608
<i>Tömbsínek</i>		
Ts52	0,0029	0,8703
35GPB	0,0029	0,8704
SA42-13	0,0030	0,8680

$$t(\Delta T) \approx 0.0031 \cdot \Delta T + 0.8724 \quad [-]$$

1. A DILATÁCIÓS VISELKEDÉS VIZSGÁLATA

$$u_{\max} = 7,5\text{mm}$$

$$u_{\max} = \pm c\Delta T \sqrt{\frac{1}{k_{\min}}}$$

$$k_{\min} = \left(\pm \frac{c\Delta T}{u_{\max}} \right)^2 = \Delta T^2 \left(\pm \frac{c}{u_{\max}} \right)^2$$

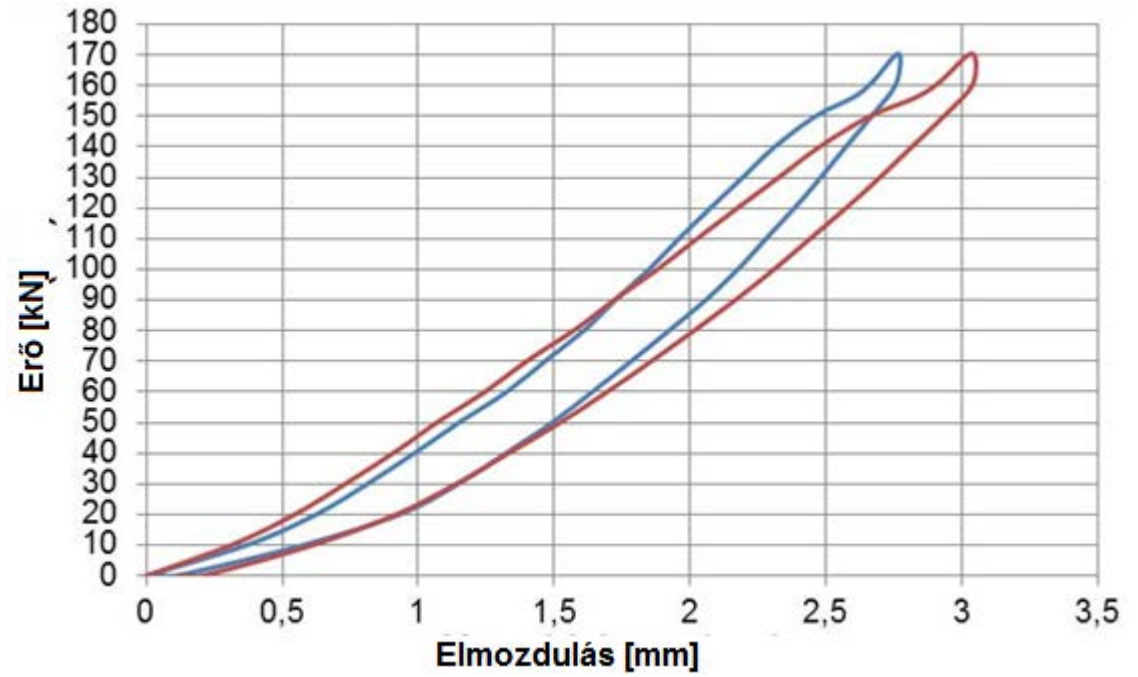
$$f = \left(\pm \frac{c}{u_{\max}} \right)^2$$

$$k_{\min} = \Delta T^2 f$$

$$\Delta T_{\max} = \sqrt{\frac{k}{f}}$$

Sínrendszer	f [kN/°C ² /m ²]
Vignoles sínek	
49E1	3,3182
54E1	3,6792
60E1	4,0449
Vályús sínek	
51R1	3,4512
53R1	3,5585
59R1	3,9617
60R1	4,0707
Tömbsínek	
Ts52	3,5756
35GPB	3,8218
SA42-13	2,8215

2. FÜGGŐLEGES SÍKÚ STABILITÁSVIZSGÁLAT

2. FÜGGŐLEGES SÍKÚ STABILITÁSVIZSGÁLAT

$$P_{\text{krit,közelítő}} = 2 \cdot \sqrt{EI_x \cdot K_{\text{up}}} \quad [\text{kN}]$$

ahol:

E: a sín rugalmassági modulusa [kN.m⁻²]

l_x : a sínszál vízszintes tengelyre vett inerciája [m⁴]

K_{up} : kiszakítással szembeni rugóállandó [kN/m/m]

$$P_{\text{krit,közelítő}} = c_p \cdot \sqrt{K_{\text{up}}}$$

Sínrendszer	c_p [m ³ *kN ^{0,5}]
<i>Vignoles sínek</i>	
60E1	5003,558
54E1	4389,111
49E1	3868,312
<i>Vályús sínek</i>	
51Ri1	3258,664
53Ri1	3305,486
59Ri2	5143,476
60Ri1	5256,225
<i>Tömbsínek</i>	
SA42	1562,006
35GPB	1932,025
TS52	1468,191

2. FÜGGŐLEGES SÍKÚ STABILITÁSVIZSGÁLAT

$$\Delta\pi = \frac{EI_x}{2} \int_0^a \left(\frac{d^2 x}{dz^2} \right)^2 dz + \int_0^a \int_0^x \rho(x) dx dz - P\Delta a$$

ahol:

E: a sín rugalmassági modulusa [kN.m⁻²]

I_x: a sínszál vízszintes tengelyre vett inerciája [m⁴]

x: függőleges elmozdulás [m]

z: a sín tengelye mentén értelmezett távolság [m]

ρ(x): rugóállandó [kN/m]

P: nyomóerő [kN]

$$x(z) = f \cdot \sin\left(\frac{\pi}{a} \cdot z\right) \quad [\text{m}]$$

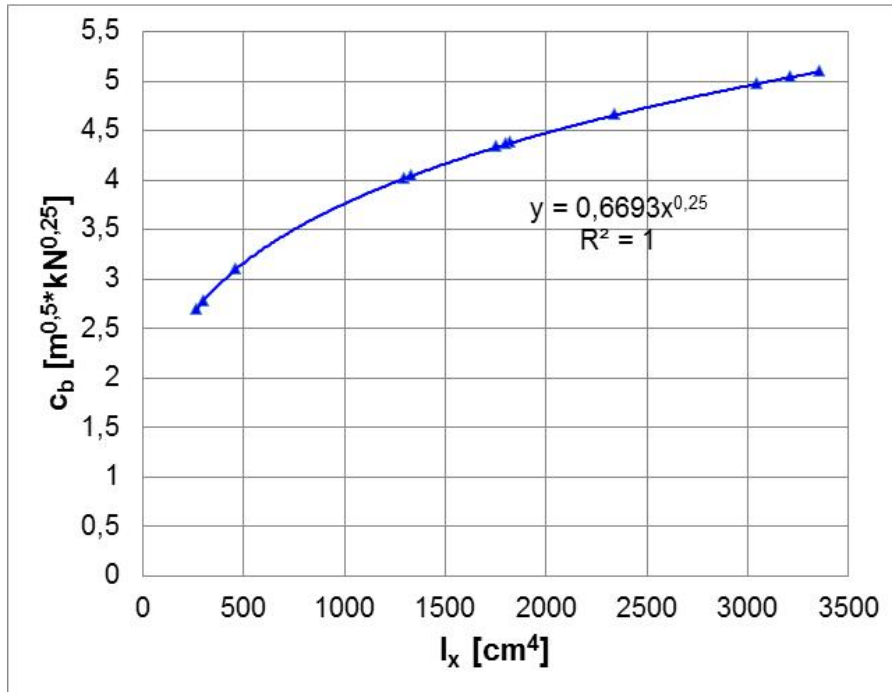
ahol:

f: hiba amplitúdó [m]

a: kihajlási félhullámhossz [m]

2. FÜGGŐLEGES SÍKÚ STABILITÁSVIZSGÁLAT

$$a = \pi \cdot \sqrt[4]{\frac{EI_x}{K_{up}}} = c_b \cdot \sqrt[4]{\frac{1}{K_{up}}} \quad [\text{m}]$$

$$c_b = 0,6693 \cdot \sqrt[4]{I_x} \quad [m^{0,5} \cdot kN^{0,25}]$$

Sínrendszer	c_b [m ^{0,5} * kN ^{0,25}]
Vignoles sínek	
60E1	4,969061
54E1	4,653966
49E1	4,369137
Vályús sínek	
51Ri1	4,010095
53Ri1	4,038802
59Ri2	5,038059
60Ri1	5,092978
Tömbsínek	
SA42	2,776363
35GPB	3,087744
TS52	2,691697

2. FÜGGŐLEGES SÍKÚ STABILITÁSVIZSGÁLAT

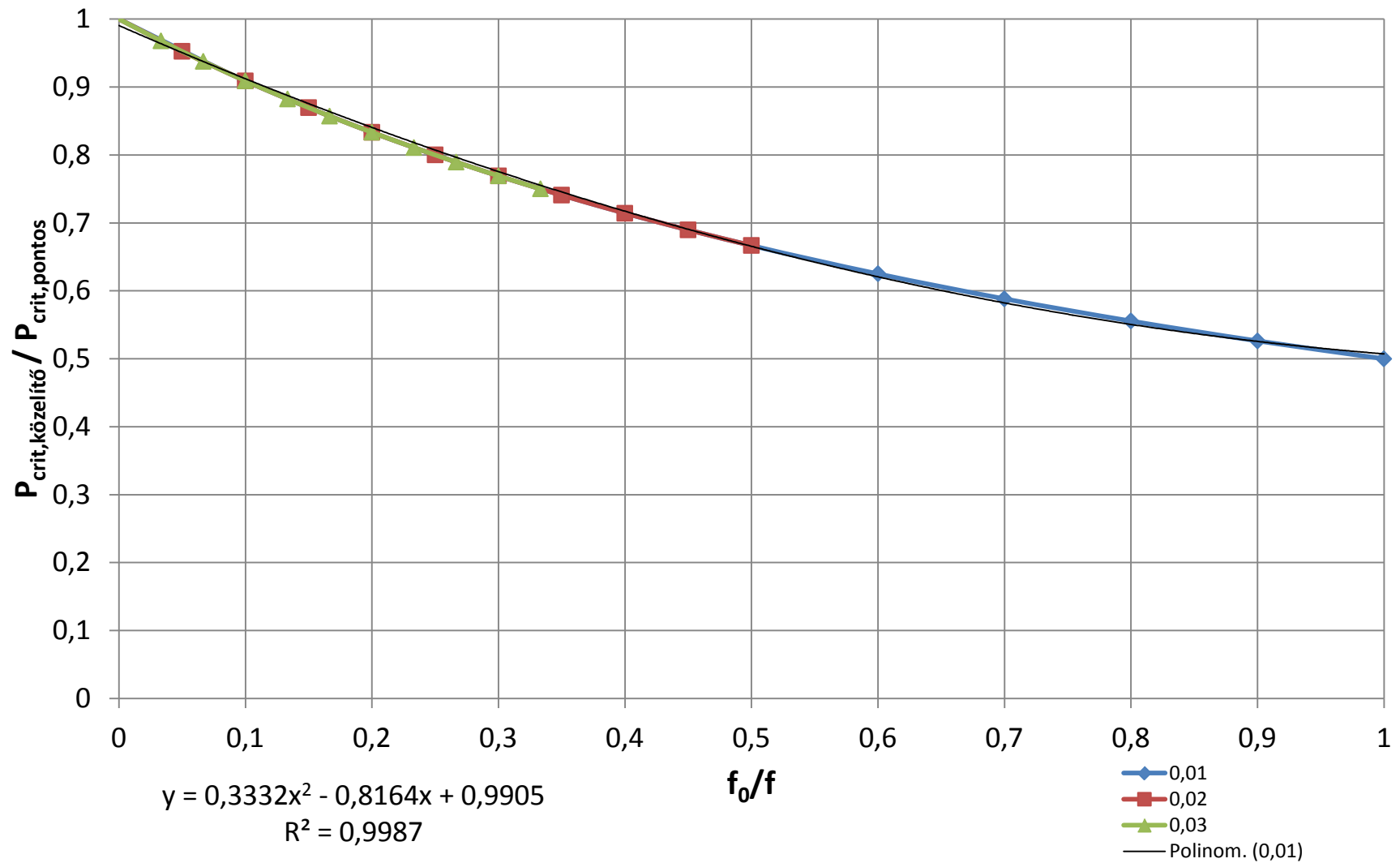
$$x_0(z) = f_0 \cdot \sin\left(\frac{\pi}{a} \cdot z\right) \quad [\text{m}]$$

$$\frac{1}{R_{\text{vert}}} = -x_0''(z) = \left(\frac{\pi}{a}\right)^2 \cdot f_0 \cdot \sin\left(\frac{\pi}{a} \cdot z\right) \quad \left[\frac{1}{\text{m}}\right]$$

ahol: R_{vert} : függőleges lekerékítőív sugara [m]

$$f_0 = \frac{a^2}{\pi^2 \cdot R_v} \quad [\text{m}]$$

2. FÜGGŐLEGES SÍKÚ STABILITÁSVIZSGÁLAT

2. FÜGGŐLEGES SÍKÚ STABILITÁSVIZSGÁLAT

$$P_{krit} = k_{\varphi} \cdot c_p \cdot \sqrt{K_{up}} \quad [kN]$$

$$\frac{P_{krit,pontos}}{P_{krit,közelítő}} = k_{\varphi}$$

$$k_{\varphi} = 0,3332 \cdot \varphi^2 - 0,8164 \cdot \varphi + 0,9905$$

$$\frac{f_0}{f} = \varphi$$

Ahol:

f_0 : kezdeti hiba amplitúdó [m]

f : megegengedhető hibanagyság [m]

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

majorz@sze.hu